Algemene beschouwingen 2022-2025

Vorig jaar, rond dezelfde tijd, kregen we flinke financiële tekorten gepresenteerd. Stevige bezuinigingen volgden, waaronder een hoger bedrag voor de zorgverzekering van minima (inwoners met weinig inkomen), werd de waardering van mantelzorgers bijna helemaal afgeschaft en verlaagden we de bijdragen voor Surplus. Surplus helpt onder andere inwoners met schulden, woon- en thuiszorg en dagbesteding. Allemaal bezuinigingen die onze inwoners, die het toch al zwaar hebben, dus hard raken.

Inmiddels zien we een totaal ander beeld. Financieel gaat het weer de goede kant op, in 2020 hielden we zelfs 2,5 miljoen euro over. De komende jaren houden we ook flink over, 8 ton in 2022 wat oploopt tot meer dan 2 miljoen per jaar in 2024. Tegelijkertijd is het einde van de COVID-19 crisis in zicht. Veel menselijk leed hebben we met zijn allen moeten doorstaan. Tijd om daar verandering in te brengen. Want wat de economische crisis in 2008 ons heeft geleerd, is dat juist nu investeren ons sneller uit de crisis helpt. En wij kiezen ervoor om te investeren in mensen.

2022 staat dan ook in het teken van herstel en een nieuwe start. Want waar de natuur zich in deze tijd wat heeft kunnen herstellen, begint het herstel voor onze samenleving pas dan. Fysiek herstel, voor degenen die het virus hebben opgelopen. Emotioneel herstel, voor eenieder die geraakt is door het verlies van een dierbare. Economisch herstel, voor getroffen werknemers en werkgevers. Sociaal herstel, van al het verenigingsleven en alle activiteiten die we even niet hebben kunnen doen. En wellicht het meest onverwacht, herstel van onze waarde. Waardeherstel, omdat we hebben gezien hoe belangrijk het is om een goed zorgstelsel te hebben, waarin we zorgmedewerkers waarderen in plaats van uitkleden. Een nieuwe start. Waarin iedereen mee kan doen en vrij is om te zijn wie ze zijn. Omdat we over de hele wereld hebben gezien wat onze directe impact is op de omgeving, en wat er gebeurt als we ineens even stilstaan. En omdat uiteindelijk boven alles, onze gezondheid, individueel en als samenleving, het allerbelangrijkste is. Wat ons betreft moet de focus dan ook op deze gezondheid en het welzijn van onze samenleving liggen, in de breedste zin van het woord.

Van de tweeënhalf miljoen die in 2020 is overgebleven, wordt 1 miljoen dan ook in een corona-herstelfonds gestopt. Via dat fonds proberen we als gemeente het herstel van de samenleving te versnellen. Wat voor ons belangrijk is, is dat dit niet alléén wordt ingezet voor bedrijven, ook al hebben ook zij recht op een eerlijk deel. Maar juist verenigingen, de culturele sector en inwoners die het zo zwaar hebben gehad, moeten geholpen worden via dit fonds. Zo creëren we gelijke mogelijkheden voor iedereen. We vragen het college dan ook het herstelfonds verder uit te werken, daarbij oog te hebben voor kwetsbare inwoners en met een concreet voorstel bij de begroting te komen.

Daarnaast stellen we voor om te investeren in het sociaal domein. We bedoelen daarmee het versterken van de minimaregelingen, armoedebestrijding en het ondersteunen van mantelzorgers. Op die manier investeren we in mensen en helpen we inwoners met die paar tientjes per maand die voor hen nét het verschil kunnen maken. De ruimte in de begroting is er al. Daarmee zorgen we ervoor dat inwoners meer mogelijkheden hebben om mee te kunnen doen in onze samenleving. Dat is voor hen van groot belang, en de gemeente heeft er later ook wat aan. We kunnen namelijk veel beter inzetten op preventie, het voorkomen van problemen, dan achteraf de problemen oplossen. Dat scheelt naast een hoop ellende, ook nog eens geld. Daar moet dit college toch oren naar hebben.

Tegelijkertijd heeft de coalitie besloten om de Van Goghkerk niet te verkopen, wat ons meer dan 85.000 euro per jaar kost. En dat gaat ten koste van onze inwoners en hun voorzieningen. Wat ons betreft verkopen we het dus alsnog. Door de kerk te verkopen aan Van Gogh Brabant besparen we niet alleen op termijn veel geld dat bijvoorbeeld onze verenigingen goed kunnen gebruiken, we sluiten ook aan bij een groot Van Gogh netwerk dat zelfs de linken legt met Frankrijk. Daardoor komen er meer bezoekers naar Etten-Leur, wat weer goed is voor onze lokale horeca die het ook hard nodig hebben. En dat allemaal terwijl we de cultuurhistorische kerk in ere houden.

Natuurlijk draait de kadernota niet alleen om geld. Besturen is verder kijken. Verder dan alleen volgend jaar. We zien in de samenleving veel gebeuren. Zo zien we dat de huizenmarkt nog steeds onder druk

staat en er echt te weinig betaalbare woningen zijn en worden gebouwd. Daarom kijken we naar de Hoge Haansberg en alle plekken waar de gemeente grond heeft. Daarmee kunnen we sturen op de prijs en grootte van de woningen. De komende jaren zal de vraag naar betaalbare woningen, huur én koop, alleen maar stijgen en zullen er meer eenpersoonshuishoudens bijkomen. Denk aan jonge gezinnen die een huisje willen kopen, studenten die uit huis willen of de oudere die kleiner wil gaan wonen nu de kinderen het huis uit zijn. Dat vraagt om een andere visie dan nu. Nu worden heel veel dure en grote woningen gebouwd die voor veel mensen onbetaalbaar zijn. Dat moet en dat kan anders.

Nu de maatregelen worden versoepeld en we weer vaker het huis uit gaan, merken we steeds meer het belang van openbare toiletten. De Maag-, Lever- en Darmstichting heeft de gemeente hierover vele brieven geschreven, en terecht. In Etten-Leur is geen enkel openbaar toilet waar op ieder moment van de dag gebruik van kan worden gemaakt. En nee, toiletten bij horecagelegenheden alleen zijn niet voldoende. Wij komen dan ook met een voorstel om dit te verbeteren.

De afgelopen jaren merken we dat het weer aan het veranderen is. Langere en hetere periodes met veel droogte en hevigere hoosbuien met zelfs hagel in hartje zomer. Daarop zullen we ons moeten voorbereiden. Veel verharding en stenen in tuinen en openbaar gebied zorgen zowel voor veel hitte tijdens de droge periodes, als voor veel wateroverlast bij hevige buien. Daarom stellen we voor om bij ieder plan per saldo meer groen aan te leggen dan stenen en stellen we voor om inwoners te helpen om hun tuin te vergroenen. Dat is goed voor de biodiversiteit, helpt het bestrijden van plagen zoals de eikenprocessierups én is goed voor de mens. Groen werkt verkoelend, dat is prettiger wonen en verbetert de gezondheid van onze inwoners. Dit kan bijvoorbeeld door een nieuwe actie ‘steenbreek’, waarbij inwoners gratis hun tegels kunnen inruilen voor plantjes en ander groen. Verder zorgen we bij ieder project voor meer groen dan stenen.

Tot slot hieronder kort de punten die we willen bespreken:

1. We investeren in armoedebestrijding via surplus (investering: €50.000,-/jaar)
2. We verlagen het tarief van de collectieve zorgverzekering voor minima (investering: €200.000,-/jaar)
3. We waarderen mantelzorgers (investering: €100.000,-/jaar)
4. We investeren in wijkgebouwen (investering: €25.000,-/jaar)
5. We bezuinigen niet op subsidies voor (sport)verenigingen en musea (investering: €25.000,-/jaar)
6. We verkopen gemeentelijk vastgoed, in het bijzonder de Van Goghkerk (besparing: €86.000,-/jaar)
7. We zorgen voor meer betaalbare woningen
8. We planten meer groen dan dat we stenen leggen
9. We zetten in op problemen voorkomen, in plaats van achteraf oplossen
10. We zorgen voor openbare toiletten die altijd toegankelijk zijn

De investeringen die hiervoor gedaan moeten worden, kunnen worden betaald uit de begroting, dat geld is er nu. En ondanks die investeringen, sparen we de komende jaren nog steeds 500.000 euro per jaar om ons voor te bereiden op eventuele tegenvallers.